

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 107. Quomodo peccent Clerici non observantes legem civilem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42634

Nam ad ea, ff. de Legibus, atqui communiter non contingit usus rationis ante septennium completum, ergo. Utraque sententia est satis probabilis: vide dicenda l. 3. p. 1. n. 615. & p. 2. n. 1267. Item vide *Delbene* de Imm. Eccles. c. 13. d. 1. & seqq.

Q. 106. An pueri ante pubertatem etiam censuras incurrant. R. Incurrunt aliquas, non omnes, uti dicitur l. 7. c. 1. ad dub. 3.

Q. 107. Quomodo peccent Clerici non observantes legem civilem. R. Clericos directe & per se obligari potestate directivâ legis civilis, docet cum aliis, quos citat, *Castrop.* tr. 3. d. 1. p. 24. §. 6. n. 6., hinc consentit cum eis etiam *Diana* p. 6. tr. 8. R. 4. in fine, Clericos peccare mortaliter, si eis non pareant, quia sunt cives & pars præcipua civilis Reip., ad quam totam diriguntur leges: & hæc sententiam dicit esse valde probabilem *Burgh.* cent. 2. cas. 53. E. contra *Suar.* V. usq. *Arz.* *Fill.* *Bonac.* *Tann.* *Laym.* *Barbos.* *Busemb.* supra cum eodem *Burgh.* & *Delbene* de Imm. Eccles. c. 8. d. 2. etiam probabiliter dicunt non obligari directe, cum sæcularis in Clericos non habeat jurisdictionem, uti ostendetur l. 4. n. 1381. & 1410. Itaque tenebuntur tantum indirecte, ex vi legis naturalis dictantis partem unam civitatis debere se conformare cæteris, in illis, quæ bonum commune concernunt, - ad quam conformitatem statuendam Ecclesia leges civiles non improbat, uti pluribus deducit *Delbene* c. 9. d. 2. Hinc infert *Burgh.* cum *Salas.* *Cassensi.* *Bonac.* d. 1. q. 1. p. 6. n. 53. *Delbene* n. 12. & aliis, Clericos probabiliter peccare tantum venialiter, si agant contra ejusmodi legem civilem, quia difformitas illa partis à toto non videtur gravis, per se loquendo, secluso scandalo & gravi damno Reip. Quod si ejusmodi transgressioni imposita sit pœna, v. g. si fruges efferantur

è patria, ut eripiantur à fisco, communis sententia est huic pœnæ non subjacere Clericum, neque res ipsius, quæ gaudent privilegio personæ, cùm Clerici non teneantur ullâ vi coactivâ legum civilium, uti rectè *Dalb.* suprâ. *Ad argum.* oppositum, *R.* Esse quidem cives, sed exemptos à potestate civili. Vide *Illf.* t. 1. d. 2. à n. 28., ubi, etiam non improbabiliter, docet legem civilem per potestatem Ecclesiasticam approbari & imponi Clericis, adeoque posse graviter obligare.

679 Q. 108. *An peccent Superiores Laici, imponentes varias leges circa Clericos.* *R.* Non peccant, si leges sint justæ, & ab Ecclesia comprobentur, quod necessarium esse, decernitur *Cap. Ecclesia S. Mariae*, *De Constit.*, etiam si ferantur in favorem Ecclesiæ, uti notat *Carden.* in I. crisi d. 61. n. 183. Probat autem ex jure *Less.* in auct. V. *Bona Ecclesia*, cas. 3., quòd statutum, quo Ecclesiæ & pia loca redduntur inhabilia ad acquirendas possessiones & immobilia bona, sint contra libertatem Ecclesiasticam, eosque, qui condunt talia statuta vel ea exequuntur, esse excommunicatos: *Pirh.* l. 1. tit. 2. à n. 90. & *Diana* p. 6. tr. 3. R. 6. fusè probant ejusmodi statuta non tantùm esse illicita, sed etiam prorsus irrita. Addit *Lessius* cas. 4. & fusè probat constitutionem illam esse graviter illicitam, quâ statuitur, ut illis, qui volunt ingredi religionem, vel jam ingressi sunt, non liceat bona sua vel portionem obventuram dare pauperibus, vel conferre in religionem, putatque auctores talis constitutionis non evadere excommunicationem ipso facto incurrendam & latam ab *Honorio III.* *Cap.*, *Noverit*, de *Sent. Excom.*, quæ confirmata est à *Trident.* *Ses.* 25. c. 20. Ibidem cas. 5. docet *Less.*, sæculari auctoritate statui non posse, 1. Ne religiones certum numerum personarum non

exce-